

Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum
2008. évi intézményi szöveges beszámoló jelentés

1. Feladatkör, tevékenység

1.1. Intézmény neve, törzskönyvi (PIR) azonosító száma, honlapjának címe:

Intézmény neve: Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum

Intézmény székhelye: 1095 Budapest, Komor Marcell utca 1.

PIR törzsszám: 329134

Honlapjának címe: www.ludwigmuseum.hu

1.2. Az ellátott tevékenységi kör, az év során teljesült feladatok, a szakmai feladatokban bekövetkezett változások, a szakmai működés értékelése a jellemző mutatókkal

A 2008. évi szakmai működést alapvetően és általánosan meghatározta az a tény, hogy nyilvános pályázat eredményeként, március 1-vel új igazgató lett kinevezve a Múzeum élére, aki a pályázatban megfogalmazott szakmai program megvalósításának megkezdése mellett az első év legfontosabb feladatának a már korábban megtervezett éves kiállítási program zökkenőmentes és minél sikeresebb megvalósítását tartotta. A kiállítási, a kapcsolódó múzeumpedagógiai és egyéb nyilvános programok realizálása mellett a legtöbb energiát az új szervezeti struktúra kialakítása s ezzel párhuzamosan a 2009. évi programterveknek az új kiállítás- és intézménypolitikai súlypontok szerint kialakítása kötötte le. Általánosságban az éves szakmai tevékenység arra irányult, hogy megtörténjenek azok a szükséges strukturális és rendszerszerű, a szervezeti átalakításokhoz kapcsolódó változások, amelyek a következő évek hatékony intézményi működésének megfelelő, és hosszú távon is megbízhatóan funkcionáló kereteit biztosítják majd.

A Múzeum 2008. évi szakmai működését mindemellett sajnos jelentősen befolyásolta a munkatársak nagymértékű önkéntes fluktuációja, a gyűjteményi és kiállítási osztályon számos pozícióban történtek személyi változások

Mindezek a körülmények, a folyamatban lévő szerkezeti változások és a további tervezett szervezeti átalakítások, melyek az új SZMSZ elhúzódó elfogadásával egy időben zajlottak, idézték elő azt a helyzetet, hogy egyes munkatársakra aránytalanul nagy terhek hárultak – elsősorban kiállítások rendezése kapcsán – míg a gyűjteménnyel kapcsolatos munkákra csak az év utolsó hónapjaiban sikerült megfelelő szakmai felkészültségű humán erőforrást biztosítani.

Gyűjteménygyarapítás, nyilvántartás, feldolgozás

A gyűjteményvásárlás időszaka hagyományosan az év vége, valamint a pénzmaradványból a következő év elején történnek e célra kifizetések. 2008 elején zajlott az előző év végén szerzeményezett művek kifizetése, összesen 8 db műtárgy megvásárlása. Az év folyamán ajándékként fogadtuk a nálunk kiállító és fellépő Geoffrey Hendricks amerikai művész egy művét, illetve a Velencei Biennálén Arany Oroszlánt nyert Fogarasi András videó installációját (2 mű).

Az NKA-hoz és az OKM/Lektorátusi kiírására az őszi folyamán benyújtott műtárgyvásárlási pályázataink (összesen 9 mű vásárlására nyújtottunk be pályázatot, melynek összértéke csaknem 30 M Ft), eredményeként 5 művésztől 7 mű megvásárlására kaptunk támogatást, de ennek pénzügyi lebonyolítása és kifizetése csak 2009-ben történt meg.

Az aacheni Ludwig Stiftung 2008 év végén is döntött arról, hogy támogatást nyújt elsősorban külföldi művek megvásárlásához. Összesen 6 hazai és nemzetközi művész műveinek megvételéhez kértünk támogatást, mintegy 65 000 € értékben, melyeket szintén 2009 elején vásárolhattunk meg. Saját 2008. évi pénzmaradványunk további 6 művész műveinek megvásárlását tette lehetővé 2009. első negyedévében.

A gyűjteményi osztályon a gyedről visszatérő muzeológus vezetésével a nyáron folytattuk a műtárgyrevíziót, mely a leltározás elvégzése mellett, két új fiatal muzeológus munkába állása mellett év végéig nagyrészt megtörtént.

A papír alapú, hagyományos nyilvántartás mellett a MuseumPlus program szolgálja mind a belső hálózaton belüli, mind pedig az internetes hozzáférést. A bekerülő műtárgyak fotózása folyamatos, a feladatot külső vállalkozó látja el.

Az év során a műtárgyraktárakban a Művészetek Palotája kicserélte a képakasztó rácsok deformálódott és ezért használhatatlan kerekeit. A tervezett műtárgyvédelmi beruházás az OKM támogatásával, a raktárbővítés és biztonságtechnikai fejlesztés a Művészetek Palotájával együttműködve elindult.

A tudományos kutatás területén sajnálatos módon egyelőre nem tudunk jelentős eredményeket felmutatni. A doktori iskolát végző kollégák (3 muzeológus-kurátor, 2 könyvtáros) doktori tanulmányaik keretein belül végeztek elsősorban kutatómunkát. Az év során összesen 4 kiállítási katalógust (Nádler István, Braco Dimitrijevic, Agnes Denes, Maurer Dóra) jelentettünk meg. Ezek közül Dimitrijevic, Denes és Maurer könyve hiánypótló műnek számít (előbbi művészekről ez az első magyar nyelvű kiadvány; Maurer Dóra könyve pedig forrásértékű: a művész teljes oeuvre-jegyzékét tartalmazza). A Fluxus kiállítás kapcsán a német-angol nyelvű katalógushoz magyar fordítást adtunk ki, az Artpool által szerkesztett, ugyancsak forrásértékű szöveggyűjtemény közös kiadásban jelent meg. A gyűjteményi katalógus koncepciójának újragondolása és a szerkesztés szakmai háttérének megerősítése elengedhetetlen és folyamatban van.

Könyvtár

Egyéb gyűjteményi anyag	Tárgyévi gyarapodás		Összes meglévő állomány	
	Vásárlás útján	csere és ajándék útján	katalogizált (db)	katalogizálatlan (db)
Gyűjteménycsoportok	1.	2.	3.	4.
Könyvtári gyűjtemény				
1. könyv (kötet)	113	560	843	15 000
2. periodika (kötet)	260	30	0	5 000
3. egyéb dokumentum (db)	0	0	0	0
4. Összesen (1.+2.+3.)	373	590	843	20 000

A könyvtárban is személyi változások történtek, így a munka év közben egy rövid időre megszakadt, de az év második felében betöltöttük az álláshelyeket. A frissen vásárolt Huntéka programmal 2008-ban elkezdjük a könyvtári állomány újbóli feldolgozását; az év végéig mintegy 300 kötetet sikerült katalogizálni. A könyvtár állománya az év során, köszönhetően a kiterjedt, kölcsönös kiadványcserén alapuló nemzetközi kapcsolatoknak, folyamatosan gyarapodott. Az év első felében folytattuk az előző évben indított Szó-Kép-Tár sorozatot, melynek célja a kortárs művészettel kapcsolatos szövegek megvitatása volt. Márciusban vendégeink voltak Nemes Csaba képzőművész és Petrányi Zsolt művészettörténész, a téma a kortárs magyar képzőművészet hazai és külföldi megítélése volt. Áprilisban Gyenis Tibor és Losonczy István beszélgetett az állóképek "hasznáról és káráról"; májusban a Fluxus kiállítás kapcsán Tóth Gábor és Lengyel András képzőművészek a Fluxus jelenségről.

A nyilvánosan használható könyvtár 2008-ban is számos kutató és egyetemista kutatómunkáját segítette; nyitva tartását az olvasói igényeknek megfelelően változtattuk (11-18, illetve 11-17 h).

Kiállítások és publikációk

2008-ban összesen 10 új időszak kiállítást rendeztünk. (A 2007-ben nyílt „Fókuszban a gyűjtemény I. és II.” című két – a gyűjteményünk anyagát bemutató- időszak kiállítás 2008-ban is látogatható volt, ezért az összes 2008-ban nyitva tartó időszak kiállítás száma 12.) Kiállítási programunkat – a jelentős személyi változások ellenére – munkatervünknek megfelelően valósítottuk meg, a múzeum muzeológus-kurátorainak rendezésében. A Ludwig Múzeum gyűjteményét bemutató kiállítás-sorozat lezárásaként **Minden mozi!** címmel mutattuk be a múzeumban őrzött mozgókép-alkotások legjavát, február 8. és március 30. között. Válogatásunk mintegy húsz évet fogott át, a videoművészet kezdeteitől napjainkig, a VHS szalagtól a többcsatornás, nagy felbontású, szinkronizált vetítésekig és a digitális technikát is alkalmazó animációkig, olyan művészek alkotásain keresztül, mint *Bódy Gábor, Hajas Tibor, Zbigniew Libera, Katarzyna Kozyra, Katja Pratschke és Hámos Gusztáv, L.A. Raeven, Komoróczy Tamás, Németh Hajnal, John Wood és Paul Harrison, Forgács Péter, Szirtes János, Révész L. László, João Penalva, Sugár János, Nemes Csaba, stb.* A

kiállítás vendége volt a fiatal filmrendezők egyik legtehetségesebb képviselője, *Fliegeauf Benedek*, aki *Tejút* című nyolccsatornás video installációját múzeumunkban mutatta be először. A kiállítással kapcsolatban két alkalommal tartottunk kerekasztal-beszélgetést, a kiállító művészek részvételével. A kiállítás kapcsán rendeztük meg a **Viva Fotofilm!** című előadás- és vetítéssorozatot Hámos Gusztáv, Katja Pratschke és Thomas Tode válogatásában, mely mozgó- és állókép viszonyát vizsgáló filmalkotásokat mutatott be. A LOWFest Holland-Flamand Kulturális Fesztivál keretein belül rendeztük meg két, a kortárs holland fotóművészet élvonalába tartozó fotográfus, **Hans van der Meer** és **Bertien van Manen** közös kiállítását február 22. és április 6. között. Hans van der Meer amatőr labdarúgócsapatok pályáit, mérkőzéseit fényképezi. Nagyméretű, tüéles képein empatikus humorral kapcsolja össze a sportfotó és a tájkép műfaját. Bertien van Manen *Give me your image* című sorozata családi fényképekről készült, melyben a fotó és a rögzített idő kapcsolatát, a fotó emlékezésben betöltött szerepének kérdését vizsgálja. A művészek vetítettképes előadáson mutatták be életművüket, és tárlatvezetést is tartottak kiállításukon. A most 70 éves **Nádler István** a hatvanas évek közepén indult neoavantgárd művészeti mozgalom egyik legjelentősebb alakja, a magyar kortárs művészet élő klasszikusa, kinek képeit idén számos hazai és külföldi kiállításon mutatják be. Múzeumunkban 2000 utáni új képeit mutattuk be, **...függőleges...** címmel április 1. és június 1. között, köztük olyanokat, melyeket kifejezetten a múzeumi kiállításra és adott kiállítóterekbe készített. A kiállításhoz reprezentatív albumot jelentettünk meg, Tolnai Ottó és mások szövegeivel. A művész tárlatvezetései és kerekasztal-beszélgetése is népes közönséget vonzott. 2008. április 18 és május 28. között rendeztük meg a **Fluxus East – Fluxus-hálózatok Közép- és Kelet-Európában** című tárlatot, melynek német kurátora Petra Stegmann volt. A kiállítást azt vizsgálta, hogy hogyan jelent meg ez az ismert (ellen)művészeti mozgalom a „vasfüggöny” mögött. Ez a vándorkiállítás első, tudományos igényű beszámoló a volt keleti blokk szerteágazó, Fluxushoz kötődő jelenségeiről, melyhez művészek akciói és tudományos szimpózium is kapcsolódott, továbbá meghívtuk Milan Knizakot a csehszlovákiai fluxus mozgalom legjelentősebb alkotóját is egy előadás megtartására. Az Artpoollal közös kiadásban megjelentetett szöveggyűjtemény a „nyugati” Fluxus hiánypótló forrásmunkáit tartalmazza. **Simon Starling** a kortárs kiállítási szcéna nemzetközileg egyik legelismertebb képviselője, aki 2005-ben elnyerte a fiatal brit kortárs művészeknek odaítélt legrangosabb elismerést, a Turner-díjat. Az esseni Folkwang Múzeummal, a párizsi Centre Pompidou-val és a Galerie Doriával együttműködve, az ELMŰ támogatásával **Három madár, hét történet, betoldások és elágazások** címmel mutattuk be új művét június 13. és augusztus 3. között, mely egy indiai maharadza, Yeswant Rao Holkar Indoreban felépített modernista palotája köré sző új történetet, mely a 20-as 30-as évek neves európai építészeinek és belsőépítészeinek tervei alapján készült. A kiállításon megjelent egy 1:1 méretű építészeti modell formájában Starling korábbi kiállításának helyszíne, a nevezetes torinói épület egy szintje, a La Fetta di Polenta is. Starling saját fotói mellett láthatók voltak továbbá Emil Leitner, Muthesius és Man Ray vintage felvételei, Brancusi rajzai és a Hindu síremlék című film több verziója. A kiállításon a művész egy alkalommal tárlatvezetést tartott. 2008. június 20. és szeptember 14. között rendeztük meg **Braco Dimitrijević** retrospektív kiállítását, Magyarországon első ízben mutatva be a világhírű szarajevói születésű francia művész életművét. A konceptuális művészet kiemelkedő alakja a 1970-es években vált nemzetközileg ismertté *Casual Passer-by* című sorozatával. A kiállítást – melynek egy részét

előzetesen a bukaresti Kortárs Művészeti Múzeum mutatta be – a sorozat egy új darabja kísérte: két hétköznapi járókelő hatalmasra nagyított portréja a Magyar Nemzeti Galéria homlokzatán. A múzeumok éjszakájához kötődő programjainkon a művésszel Frances Morris, Tate Modern kurátora beszélgetett és Hegyi Lóránd tartott tárlatvezetést a kiállításon. A kiállításhoz katalógust adtunk ki. A 2008-as év legnagyobb közönségsikere **Keith Haring** kiállítása volt, mely több mint 20 000 látogatót vonzott. A New York-i Keith Haring Alapítvánnyal közösen rendezett kiállítás első ízben adott teljes áttekintést a művész csupán egy évtizedet átölelő, ugyanakkor lenyűgözően gazdag és sokrétű életművéről, mely a populáris és a „magas” kultúra termékeny találkozásának egyik legjobb példája. Az augusztus 15 – november 16. között megrendezett kiállítás első hete a Sziget Fesztivállal esett egybe, a Sziget látogatóit speciális programokkal megcélozva igyekeztünk a múzeumba vonzani. Szeptembertől a Raiffeisen Bank által támogatott busz-program segítségével hetente minimum három iskoláscsoportot fogadtunk az ország minden tájáról, amihez számos további csoport csatlakozott. A kiállítás záró heteiben filmvetítésekkel, kísérő programokkal hívtuk fel ismételten a közönség figyelmét a kiállításra. A kiállításhoz kétnyelvű ingyenes múzeumpedagógiai füzetet adtunk ki, az Amerikai Nagykövetség anyagi támogatásával; a nagykövet asszony a múzeumban tinédzserek előtt beszélt az AIDS elleni védekezés fontosságáról. A **Strabag Festészeti Díj 2008** (szeptember 12- október 12.) kiállításán immár 11. alkalommal mutatkoztak be a 40 év alatti fiatal magyar festők. A fődíjat BORSOS – LŐRINC Lilla kapta, a négy alkotói támogatást a zsűri HATHÁZI László Andrásnak, SIPOS Eszternek, TAMÁSI Claudiának és VARGA Ritának ítélte oda. **Agnes Denes: A harmadik évezred művészete – egy új világkép teremtése** című kiállításának megrendezésével múzeumunk egy újabb nemzetközi jelentőségű alkotói életmű bemutatására vállalkozott. A 2008. szeptember 26-tól, 2009. januárjáig látható kiállítás egy olyan művész életművének legjelentősebb alkotásait mutatja be, aki elsők között vonta be a kortárs képzőművészet értelmezési körébe az ökológiai szemléletet, s nyilvános, köztéri akciói és környezettudatos intervenciói során megteremtette a természeti környezetben, a tájban megvalósított környezet-művészet műfaját és megalkotta az öko-logika eszméjét. Agnes Denes szerteágazó műfajokban és legkülönbözőbb médiumok felhasználásával megvalósított műveiben eleven és invenciózus módon használja fel és értelmezi újra az egyes tudományterületek, a természet- és társadalomtudományok, a filozófia, a nyelvészet, a pszichológia, a történelem és a szociológia elméleti eredményeit és lényegíti át azokat egészen kivételes esztétikai érzékenységgel megalkotott egyedi műalkotásokká. A kiállításhoz kétnyelvű katalógust jelentettünk meg. A művész a tárlatvezetésen kívül előadást tartott a Budapesti Corvinus Egyetemen is. 2008. évi utolsó kiállításunk **Maurer Dóra Szűkített életmű** című, december 4-én megnyílt tárlata, a Nemzeti Kulturális Alap életműkiállítás-sorozatának részeként valósult meg. A kiállítás a hetvenes évek elején keletkezett, a konceptualitás és a geometrikus képszerzés hatását mutató munkákkal indul, és teljes sorozatokon keresztül érzékelteti a műfaji sokrétűség kialakulását, a szerialitás megjelenését. A kiállított műveken keresztül láthatóvá válnak a művész munkásságát jellemző tendenciák: a standard színekkel készített quasi-képek, az eltolással készített művek, a frontálisan felfogott felületek torzítása, virtuális térbefordulása, majd a sík megdőlése. A kiállítás egy másik vonulata azt követi nyomon, hogyan alakulnak át és elevenednek meg Maurer korábban használt standard színei, egészen a mai, a színérzékelésre apelláló

Overlappings műcsoportig. A megnyitóra megjelenő katalógus tartalmazta a művész teljes életművének jegyzékét is.

Infrastruktúra, információ, PR.

Múzeumunk egyedülálló módon 2008-ban is minden nap este 8 óráig, és minden hónap utolsó szombatján este 10 óráig tartott nyitva, a napközben dolgozó, tanuló látogatókra, illetve a Művészetek Palotája koncertközönségére számítva.

A múzeumba érkezők, a Művészetek Palotája - látogatóink számára fizetős - infrastruktúráját (garázs, ruhatár, stb.) használva érkeznek meg a múzeumba. Idegen nyelvet beszélő pénztárosunk és informátorunk segítik a látogatók eligazítását. Kiállításainkra helyben kültéri molinókon és beltéri plakátokon, a sajtóban rendszeres, célzott hirdetésekkel igyekeztünk felhívni a figyelmet.

Az év közepén elindított megújult honlapunk teljeskörűen tájékoztatja az érdeklődőket a múzeum gyűjteményéről és a megrendezett eseményekről. Szóróanyagainkat eljuttattuk oktatási intézményekhez és turisztikai irodákba egyaránt.

Rendszeresen tartottunk ingyenes, magyar és angol nyelvű tárlatvezetéseket. Különleges szolgáltatásként alkalmanként képzőművészek is tartottak nagyszerű tárlatvezetést vagy előadást.

Az időszaki kiállításra jegyet váltó látogatók ingyenes magyar-angol kiállítási füzetet kaptak.

2008-ban is számos ötlettel és új kezdeményezéssel igyekeztünk a múzeumot otthonosabbá tenni. Időszaki kiállításaink kiadványait a kiállítótérben is meg lehet vásárolni. A kiállítótérben, a hazai múzeumi kínálatban egyedülálló módon, művészettörténész egyetemi hallgatók közül toborzott, ún. info-mediátorok állnak folyamatosan a kiállítás látogatók rendelkezésére, akik kötetlen beszélgetés során hozzák közelebb és teszik érthetőbbé vendégeinknek a kortárs képzőművészet gondolkodásmódját. Az ún. Olló térben a hétvégén gyerekekkel érkező látogatók leülhetnek, olvashatnak, a gyerekek rajzolhatnak, játszhatnak a múzeum műtárgyaihoz kapcsolódó játékokkal. Hétvégeken vetítettük a MOME gyerekek részére készített animációs filmjeit.

A múzeumi könyvtár látogatói két számítógépen internetezhetnek.

Múzeumpedagógia

A Ludwig Múzeum múzeumpedagógiai programja 2008-ban is a múzeum állandó illetve időszaki kiállításaira épült. De nemcsak a kifejezetten múzeumpedagógiai, hanem az ismeretterjesztő és társművészeti események is a kiállítási programra reflektáltak. Tradíciókhoz híven a külsős múzeumpedagógiai helyszíneken is az aktuális témáinkkal jelentünk meg (pl. Múzeumok Majálisa „Újrahasznosított természet”, Szevasz Tavasz Kamaszfesztivál „Fluxus – A Nagy Receptkép”). A nyári táborunk (2 turnus) – az elsőben a stratégiai partnerünknek számító Budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola ösztöndíjasait fogadtuk –, Simon Starling grandiózus installációját gondolta tovább.

2008-ban a Keith Haring kiállítás került a múzeumpedagógiai tevékenységünk központjába. A kiállítás múzeumpedagógiai előkészítése már a Sziget Fesztiválon

megkezdődött. Majd egy sikeres országos busz-projekt keretében (Raiffeisen Bank támogatásában) az ország minden tájáról hoztunk iskolai csoportokat a múzeumba. A diákok a Keith Haring kiállítás és a múzeumunk mellett a Művészetek Palotájával is megismerkedhettek. A foglalkozásokhoz munkafüzetet (angol nyelven is) állítottunk össze, amelyhez az önállóan érkező diákok is hozzájuthattak. A Keith Haring kiállításához kapcsolódott még egy gördeszkás „hiphop” program és az *Összefirkált civilizáció* című konferencia (Múzeumok Őszi Fesztiválja keretében). Időszaki kiállításainkhoz kapcsolódóan a gyerekek számára kialakítottunk egy olyan teret, ahol rajzolhatnak, feladatlapokat töltenek ki, számítógépen a kiállításához kapcsolódó web oldalon böngészhetnek. A 2008–2009-es tanév kezdetén 50 db „egyszemélyes” körszönyeget vettünk, így a múzeumpedagógiai foglalkozásokon, ha arra egészen nagy létszámú csoport is érkezik, mindenki bátran leülhet a kiállítótér padlójára. A Keith Haring kiállításához kapcsolódóan permanensen működő, közösségi térré alakítottuk át a II. emeleti „Olló teret”. A tér alkalmassá vált szervezett csoportoknak tartott foglalkozások megtartására, de arra is, hogy az önállóan érkezett diákok, családok és felnőttek is használják. A térben internet-hozzáférést biztosítunk, illetve rajzos feladatlapokat, tesztek helyezzük ki a látogatóknak. Jelentős fejlesztésnek tartjuk, hogy a Keith Haring kiállítás kezdetétől az összes időszaki kiállításon bevezettük új szolgáltatásunkat, melyet az info-mediátorok nyújtanak – igény szerint (angol, német és esetenként francia nyelven is) – segítve ezzel a külföldi látogatóknak is a kiállítás még teljesebb befogadását.

1.3. Az intézményen belül a szervezeti és a feladatstruktúra korszerűsítésére tett intézkedések:

• *A megtett intézkedések hatásának értékelése.*

A 2008. év egyrészt az új igazgatói stratégiának megfelelő szervezeti átalakítások másrészt az OKM által kezdeményezett Alapító okirat és SZMSZ módosítások jegyében telt.

A stratégiának megfelelően új szervezeti egységként megjelent az ACAX/Nemzetközi Kortárs Képzőművészeti Iroda, melynek helyigényét csak egy külső helyszínen, a Múcsarnokkal együttműködve, az Ernst Múzeum épületében tudtuk biztosítani. Az OKM 2008. elejétől több lépésben módosította az Alapító Okiratot, a végleges új Alapító okirat 2008. április 30-án lépett hatályba. Az új Alapító Okirat alapján (a benyújtás után több OKM konzultáció, észrevétel alapján formálódott ki a módosított változat) új SZMSZ-t készítettünk, melyet 2008. december 23-án fogadott el, illetve kiadmányozott az OKM.

A változás fő iránya, hogy a gyűjteményi munkára nagyobb hangsúlyt helyezve, korábbi 2 helyett 4 (gyűjteményi, kiállítási, múzeumpedagógiai, kommunikációs) szakmai osztály került kialakításra, a nemzetközi kapcsolatokat építő ACAX Iroda mellett.

Az igazgatóhelyettesi (szakmai) státusz hivatalosan szintén bekerült a szervezeti struktúrába, betöltésére a pályázat 2008-ban elindult. Az igazgatóhelyettes alá 4 szakmai osztályvezető tartozik, az ACAX Iroda közvetlenül az Igazgató irányítása alá került. A szakmai terület gyűjteménykezelői, adattárosi, regisztratori, webszerkesztői munkakörökkel bővült. A struktúra korszerűsítését és a megnövekedett elemzési,

tervezési, adatszolgáltatási feladatok elvégzését szolgálja, hogy közvetlenül a Gazdasági Igazgató irányítása alatt kontroller beosztást alakítottunk ki.

A feladatstruktúra korszerűsítését szolgálja új kezdeményezésünk az infomediátorok működése a kiállító térben, mely tekintetében a látogatóktól pozitív visszajelzéseket kaptunk. Az új SZMSZ kapcsán 2008-ban nem kaptunk új státuszokat, ezért a létszámkeret betartásához a teremőri létszámot kellett csökkentenünk több fővel, ami egyben a múzeum közalkalmazotti állományának képzettségi és az átlagbér szintjét is megemelte.

• Az intézményeket érintő jogszabályváltozásokból adódó szabályozási és finanszírozási hatások bemutatása.

Növelte eredeti előirányzatainkat a 13. havi illetmény kifizetésének jogszabályilag változtatott ütemezése, és ezáltal a 2007. évi 13. havi fizetés felének már a tárgyévben történő havi kifizetése, amely módosította személyi előirányzatainkat

2. Az előirányzatok alakulása

KIMUTATÁS

az intézmény 2008. évi főbb előirányzatainak alakulásáról

érték: ezer forintban

	2007. évi tényleges teljesítés	2008. évi eredeti előirányzat	2008. évi módosított előirányza t	2008. évi teljesítés
Kiadások összesen:	443281	396500	516529	481831
Működési kiadások összesen:	430667	391000	493370	458702
Ebből: - személyi juttatások	183980	170500	172642	168907
- járulék	57048	53700	54014	52829
- dologi kiadások	189639	166800	266714	236966
Felhalmozási kiadások összesen:	12614	5500	23159	23129
- intézményi beruházási kiadások	12614	5500	23159	23129
- központi beruházás	0	0	0	0
- felújítás	0	0	0	0
- egyéb intézményi felhalmozási kiadások	0	0	0	0
2007. évi tényleges maradvány	44263			
2008. évi tényleges maradvány				34698
Bevételek összesen:	462175	396500	516529	516529
Támogatás	374253	353200	380080	380080
Működési bevételek	35228	27500	44692	43376
Átvett pénzeszközök	50650	15800	47494	48810
- működési célra	50650	15800	47494	48810
- felhalmozási célra	0	0	0	0

Egyéb bevétel	69	0	0	0
Pénzmaradvány igénybevétele	26544	0	44263	44263
Létszám (fő):	58	58	58	58
Engedélyezett létszám (35. úrlap 13.sor)	58	58	58	58
Átlagos statisztikai állományi létszám (35. úrlap 18. sor)	58	58	58	58
Tartósan üres álláshelyek száma (35. úrlap 17. sor)	0	0	0	0

2.1. A főbb kiadási tételek feladatteljesítéssel összefüggő alakulása

A 2008. évi tényleges kiadási előirányzat 8,69 %-al haladta meg a 2007. évi tényleges teljesítést. Az összességében 38,5 M Ft-os kiadásnövekményből 47,3 M Ft-ot tett ki a dologi kiadások növekedése (a személyi kiadások csökkenése mellett), mely elsősorban egy egyszeri rendkívüli szponzori támogatás által lehetővé tett kiállításhoz kapcsolódik (Simon Starling 28,7 M Ft), valamint egy új szintén szponzorok általi támogatással megvalósuló múzeumpedagógiai projekthez (5 M Ft). Utóbbinál vidékről, busszal hoztuk múzeumunkba az érdeklődő iskolai osztályokat.

A tényleges működési kiadások 6,5%-al, a tényleges dologi kiadások 24,95%-al nőttek, míg a tényleges személyi juttatások 8,19%-al, a járulékok 7,4%-al csökkentek.

Az intézményi beruházási kiadások 83,36%-al növekedtek az előző évhez képest, mivel a 2007. év végén elhatározott kisbusz beszerzés tényleges kifizetése 2008-ra tolódot, azaz a 2007. évi maradványból történt.

A bevételek összesen 11,76%-al nőttek, ugyanakkor a felügyeleti szervtől kapott támogatás csak 1,55%-al növekedett. A működési bevételeket 23,13%-al sikerült növelni. Utóbbiban szintén a kiadásoknál már említett egyszeri nagy összegű szponzori támogatások játszottak szerepet, viszont a költségvetési támogatás csekély növekedése miatt a teljes bevételre ez kevésbé hatott.

Átvett pénzeszközök működési célra 3,6%-al csökkentek.

Egyéb bevételeink a tárgyidőszakban nem voltak.

Az előző évről származó pénzmaradványt maradéktalanul felhasználtuk. A 2008. évi tényleges pénzmaradvány 21,6%-al csökkent a 2007. évi tényleges pénzmaradványhoz képest, ami szintén forrása volt a 2008. évi kiadásoknak.

2008-ban 12 időszak kiállítást nyílt, tehát a fő teljesítménymutató közel azonosan alakult, mint az előző évben. Minden tervezett – munkatervben rögzített – időszak kiállítás megvalósult.

2.1.1. Az előirányzatok évközi változásai, a tényleges teljesítéseket befolyásoló főbb tényezők bemutatása

Az év folyamán kiadott Alapító Okirat, ill. az ennek alapján kialakított és az OKM által kiadmányozott új SZMSZ–nek megfelelően végrehajtott szervezeti változások, feladatátcsoportosítások valamint önkéntes fluktuáció következtében a humán erőforrás új struktúrája alakult ki, melynek formálása jelenleg is tart.

A konkrét, meghatározott 2008. évi feladatokra a tárcától, illetve a más fejezettől kapott előirányzatokat illetve támogatási összegeket felhasználtuk, azokkal határidőre elszámoltunk a juttató felé.

2.1.2. Létszám- és bérgazdálkodás

A tervezett 58 fős teljes munkaidőre számított státuszból 48 fő teljes munkaidős, míg 15 fő állományi létszám mellett 10 fő számított létszámot tettek ki a részmunkaidőben foglalkoztatottak.

2008. évben – mint a többi közalkalmazott – 4% központi béremelést és előirányzatot kaptunk, melyet a jogszabály szerinti módon és ütemezésben használtunk fel.

A 2008. éves tényleges jutalom összességében és átlagosan másfél havi illetménynek megfelelő összeg lett, normatív jutalomként 12573 ezer Ft összegben.

A múzeumban fizetett pótlékok:

Nyelvpótlék	3 424 ezer Ft
Egyéb kötelező illetménypótlék	3 936 ezer Ft
Egyéb feltételtől függő pótlék	464 ezer Ft

2.1.3. A dologi kiadások előirányzata változásának a bemutatása

A dologi kiadások nagyobb részét hagyományosan a múzeum szakmai alapfeladataira fordítjuk. Az állandó kiállítás mellett, 12 időszak kiállítást rendeztünk. Kiadványokat, katalógusokat adtunk ki az egyes időszak kiállításokhoz. Emellett marketing és reklám kiadásokra is – az anyagi lehetőségeink szerint – megpróbáltuk a lehető legtöbbet fordítani, hiszen nagy hátrányt jelent jelenleg az, hogy a 4-es metró építése miatt a Múzeum a 2-es villamossal csak nagyon nehézkesen közelíthető meg. A kortárs művészet rajongói között jelentős célcsoportot képviselnek a külföldi turisták, akiket a jelenlegi tömegközlekedési feltételek nem segítenek.

Örömteli, rendkívül pozitív tény, hogy 2008-ban a műtárgyvásárlásaink 28,6 millió Ft-ot (nettó) tettek ki a dologi kiadásokból, amit a 2008. évi maradványból megvalósított további műtárgyvásárlások tovább növelnek 2009-ben. (Részletesebben lásd a gyűjteménygyarapítás címszónál.)

Minden beszerzésünkénél és a szolgáltatások igénybevételénél törekedtünk a legtakarékosabb megoldásokra, például a saját kisbusszal végeztünk műtárgyszállításokat. Megpróbáljuk az elvárt minőséghez tartozó legalacsonyabb piaci

árat megtalálni. Élünk a központi közbeszerzés igénybevételével az arra kötelezett termékeknel, szolgáltatásoknál.

A múzeum épület fenntartási, működtetési rezszi költségeinek zömét - a minisztérium és a Művészetek Palotája beruházója közötti PPP szerződés alapján – a MÚPA finanszírozza, így a dologi kiadásaink zömét közvetlenül a szakmai működésre tudjuk fordítani.

Az előírt befizetési kötelezettséget múzeumunk mind az OKM, mind a hatóságok felé maradéktalanul teljesítette.

2.1.4. A felhalmozási kiadások előirányzatának alakulása, az eredeti előirányzathoz képest a változás okai, a megvalósított és folyamatban lévő beruházások összefoglalása:

A múzeum a PPP szerződés keretében megvalósult MÚPA alig 4 éves épületben dolgozik, és a használatában álló tárgyi eszközök zömét is a PPP szerződés keretében bocsátották rendelkezésre.

Központi beruházás és felújítás a költségvetésünkben nem szerepelt.

Az intézményi beruházás eredeti előirányzata 4.400 ezer Ft volt. Módosított előirányzat 19 469 ezer Ft lett. A 2007. évi módosított felhalmozási előirányzatunkból 12 614 ezer Ft összeg a pénzmaradványunkba került, amiből kisebb beruházások mellett a 2007-ben megrendelt, (kötelezettségvállalás) de csak 2008. elején leszállításra kerülő kisbuszt fizettük ki. A kisbusz vásárlásával a műtárgy szállítási költségeink csökkenését, a szakmai kollégák kiállításokra történő utazását, valamint a tervezett múzeumpedagógiai eseményeknél gyerekek utaztatását valósítottuk meg.

Valamennyi 2008. évi beszerzés – nem ideértve a 2008. évi pénzmaradványból történő vásárlást- műszaki teljesítése megvalósult, az eszközök üzembe helyezése megtörtént.

2.2. A bevételek alakulása, jellege, típusai bemutatása, rendszerezése.

A bevételek összesen 516 529 ezer Ft-ra emelkedtek a 2007. évi 462 175 ezer Ft-al szemben. Ebből jegy- és kiadvány értékesítés 24 255 ezer Ft volt.

Bár a látogatóink száma csökkent, 2008-ban 20 898 ezer Ft jegybevételt realizáltunk. A múzeum látogatóinak nagy részét a korábbi években ingyenes látogatók képezték, 2008-ban nőtt a fizető látogatók aránya. Kiállításaink, programjaink hatására lényegesen bővült az „**érdeklődő**” közönségünk köre, de az ingyenesség 2008. év januári megszűnése miatt jelentős részük nem lett **rendszeres** látogatónk.

Bízunk abban, hogy változatos kiállítási és egyéb programjaink valamint közönségkapcsolati tevékenységünk hatására, egyre több hazai és külföldi turista jön be a következő években, és egyre több elkötelezett rendszeres látogatója lesz a múzeumnak.

Látogatószám teljesülése:

Tervezett: **58.000 fő**

Tény: **46 077 fő**

A marketing és reklám munkára ez évben is nagy erőfeszítéseket, és jelentős kiadásokat fordítottunk, amelyet tovább kell növelnünk, hogy a kortárs művészet egyre nagyobb köröket hódítson meg.

Még 2008-ban is jellemzőnek volt tekinthető a MÚPA első éveiben megmutatkozó tendencia, miszerint a magyar közönség jelentős hányada nagy érdeklődéssel megtekinti az új épületet, de a múzeumban elsősorban az állandó kiállítást kívánták megnézni.

Látogatóink több mint 80 %-a magyar látogató, akik számára a kiállításaink mellett változatos programkínálatot állítottunk össze. Célunk a visszatérő látogatók számának növelése, és a kortárs művészet megszerettetése a közönséggel. A korábbi években hazai látogatóink főleg fiatal, felsőoktatásban tanuló diákok, művészek voltak, 2005 óta a célközönségünk körét folyamatosan bővítjük. Felméréseink igazolják, hogy a 30-45 év közötti látogatók aránya növekszik.

Pénzeszköz átvétel összességében 48810 ezer Ft értékben történt működési célra. Elkülönített állami pénzalaptól (NKA) 8 200 ezer Ft-ot kaptunk, központi költségvetési szervtől 589 ezer Ft-ot. Non profit szervezetektől 7 537 ezer Ft-ot nyertünk el, míg egyéb vállalkozástól 28 532 ezer Ft-ot kaptunk szponzori támogatás céljával. Nemzetközi szervezetektől 3 952 ezer Ft támogatást kaptunk kiállításaink megvalósításához.

A látogatószám növelése érdekében 2008-ban bevezettünk új szolgáltatáscsomagokat és készpénzkímélő eszközöket. Ezek közé tartozik az online jegyértékesítés, illetve a kultúra utalvány elfogadása. Növeltük az együttműködésünket a Művészetek Palotájával, melynek eredményeként közös családi rendezvények kerültek megszervezésre, ahol egy jeggyel két programon vehettek részt a látogatók, illetve a Művészetek Palotájába váltott koncertjeggyel ingyenes lett a múzeumi belépés, melyet 2008-ban a MÚPA általános-elszámolásban megtérített. A látogatók élményszerzésének teljesebbé tételét, komfortérzetének növelését is szolgálják a kiállításokon folyamatosan jelen lévő infomediátorok, segítségükkel a látogatók további információkhoz és egy egészen új típusú múzeumi élményhez juthatnak hozzá, amely a látogatás rendszeres megismétlésére ösztönözheti őket.

Támogatásértékű bevételek

Az alaptevékenységgel összefüggő támogatásértékű bevételeket befolyásoló főbb külső tényezőknek az NKA által kiírt pályázati lehetőségeket és az OKM által preferált célokat tekinthetjük.

2. 3. Előirányzat-maradvány

2.3.1. A 2007. évi előirányzat-maradvány főbb felhasználási jogcímei.

A 2007. évről áthúzódó 44 263 ezer Ft előirányzat maradványt dologi és beruházási kiadások áthúzódó kötelezettségvállalásaira fordítottuk 2008. első negyedében.

Főbb felhasználási jogcímek:

- személyi jellegű kifizetés: 1.604 ezer Ft,
- műtárgyvásárlás: 18.201 ezer Ft,
- anyag, készlet és kisértékű tárgyi eszköz beszerzés: 12.908 ezer Ft,
- különféle dologi kiadások: 60 ezer Ft,
- egyéb folyó kiadások: 72 ezer Ft,
- szolgáltatások: 6.302 ezer Ft,
    ebből: webfejlesztés: 3.000 ezer Ft,
- beruházási kiadások: 10.116 ezer Ft,
    ebből: kisbusz vásárlás 9516 ezer Ft.

2.3.2. A 2008. évi előirányzat-maradványok alakulása, összetétele, keletkezésének okai

2008-ban 34 698 ezer Ft kötelezettségvállalással lefedett maradvány keletkezett, melyet 2009-es kifizetéssel az alábbiakra fordítottunk:

kiadási megtakarítások összetétele

A 2008. évi személyi juttatások előirányzatának maradványáról:

A 3735 ezer Ft személyi juttatás és 1.185 ezer Ft munkaadót terhelő járulék maradvány egyéb visszamaradt személyi jellegű kifizetéseket tartalmaz.

A dologi kiadási előirányzat főbb felhasználási jogcímei:

- műtárgyvásárlásra: 6 366 ezer Ft,
- Anyag-, készletbeszerzés, kis értékű tárgyi eszközök: 17125 ezer Ft,
- Hirdetés, reklám költség: 468 ezer Ft,
- Különféle szolgáltatások: 2 910 ezer Ft,
- különféle dologi kiadások: 1.855 ezer Ft,
- egyéb folyó kiadások: 1.024 ezer Ft.

3. Egyéb

3.1. A gazdálkodás és a vagyonváltozás összefüggései, az intézményi vagyon állományváltozásának értékelése, a 2008. évben végrehajtott kincstári vagyonhasznosítások, a befolyt bevétel és felhasználása.

Az intézményi vagyon állományváltozását alapvetően a beruházásként 2008-ban aktivált eszközök értéke adja. A tőkeváltozás értéke 36 062 ezer Ft lett, melynek zömét a 2007.évi maradványból vásárolt kisbusz beszerzése valamint egy több mint 10 éves személygépkocsi lecserélése érdekében történt beszerzés adja.

A múzeum nem rendelkezik kiadható helységekkal, ezért a vagyongazdálkodásból nem származik közvetlenül bevétele. A takarékos gazdálkodás szempontjait e területen is messzemenően érvényesítjük.

3.2. A költségvetési intézmény vállalkozási tevékenységének bemutatása az alábbiak szerint:

Az intézmény vállalkozási tevékenységet nem végez.

3.3. A költségvetésből kiszervezett tevékenységek, szervezetek helyzete.

Nincs kiszervezett tevékenység, szervezet.

3.4. Az intézmény alapítói/vagyonkezelői felügyelete alá tartozó alapítványok, közalapítványok, közhasznú társaságok, gazdasági társaságok tekintetében:

Az intézmény alá nem tartozik semmilyen szervezet, alapítvány, gazdasági társaság.

3.5. A dolgozók lakásépítésének, vásárlásának támogatására fordított költsön összege, a kölcsönben részesítettek száma.

Múzeumunknál nincs lakásépítési támogatás.

3.6. Az Európai Unió programok keretében elvégzett vagy megkezdett feladatok

Múzeumunk 2008-ban még nem pályázott EU-s támogatásra, de 2009-ben EU-s projektekre is adott be pályázatot, melyek elbírálása még folyamatban van.

4. A költségvetési év gazdálkodásának általános értékelése.

Az összes bevételi előirányzatunkat 30,27%-al teljesítettük túl az eredeti előirányzathoz képest. A növekedés legnagyobb része a működési bevételek és a működési célra átvett pénzeszközök összegében történt. A 2008. évi személyi ráfordítások összege az eredeti költségvetési előirányzaton túl tartalmazza a központi 2008. évi béremelésből, valamint a kétszer adott központi eseti kereset kiegészítésből származó növekményeket.

Intézményünk új vezetése egy szervezeti és vezetési átalakulási folyamatot indított el, elsősorban a szakmai fejlődést előtérbe helyezve, amelynek átmeneti többletterhei már a 2008-as évtől jelentkeztek, míg az ebből származó pozitív változások, eredmények csak hosszabb távon fognak megjelenni.

A megrendezésre került időszaki kiállításokat (12 db) a legmagasabb nemzetközi szakmai sztenderdek szerint tudtuk megrendezni.

A dologi és beruházási kiadásoknál a szállítók kiválasztásánál minden esetben a piaci verseny feltételeit próbáljuk továbbra is megteremteni (3 árajánlat bekérésével) illetve árengedmények elérésével, a szükséges minőségi színvonal szigorú meghatározása mellett.

A gazdaságosság terén esetlegesen még feltárható tartalékainkat továbbra is próbáljuk megtalálni, a szervezet finomításával, a munkatársaink továbbképzésével, stb. igyekszünk megvalósítani.

A forrásainkból minden évben jelentős összeget próbálunk biztosítani műtárgyvásárlásra, ezért a 2008-as évben éltünk azzal a lehetőséggel, hogy nem kötelező a maradványképzés, és a korábbi években maradványként fenntartott összeg is elkölthetővé válik. Az Aacheni Ludwig Alapítvány támogatása az utóbbi évek legmagasabb hozzájárulását jelentette a gyűjtemény gyarapításához.

Rendkívüli kitartással és kreatív ötletekkel dolgoztak múzeumpedagógusaink, hogy a sok gyerek- és diákcsoport látogatását, foglalkoztatását megszervezzék és lebonyolítsák, és az egyenletesen magas színvonalat folyamatosan fenn tudják tartani.

Annak ellenére, hogy könyvtárunk nagyon nehezen megközelíthető (az épület egy meglehetősen elrejtett részében helyezkedik el), mégis egyre gyarapodó gyűjteménye fontos forrás a kortárs képzőművészet tanulmányozásához, látogatóinak száma folyamatosan emelkedik.

Kiállításaink, szakmai rendezvényeink minden esetben a kitűzött időben, az elvárható nemzetközi szakmai színvonalon megvalósultak.

A tervezést és a 2008-as eredményességünk elérését nehezítették azok a fel nem mérhető körülmények, következmények, – köztük pl. az ingyenesség eltörlése, az új vezetés felállása, a minőségi humánerőforrás megtalálása, stb. – amelyek rövidtávú céljainkat érinthették, ám hosszú távú stratégiai terveink megvalósítását már nem fogják befolyásolni. Múzeumunk a kiállítási munkatervet maradéktalanul megvalósítva, a költségvetési előirányzatokat betartva kiegyensúlyozottan gazdálkodott a rendelkezésére álló költségvetési összegekkel.

A bevételi előirányzatunkat túlteljesítettük. A növekedés jelentős része a saját bevételek és folyó bevételek összegében történt, aminek egyik forrása a beszerzési ÁFA visszatérítés is. A dologi kiadások növekedését a kiállítások költségnövekedése valamint az igénybevett szolgáltatások mennyiségi és árnövekedése okozza, amire elsősorban a megnyert pályázati összegeket, szponzori támogatásokat fordítottuk.

A beruházási előirányzataink azért növekedtek meg az év során, mert egyrészt licencdíjakat kellett vásárolnunk a számítógépes programok használatához, másrészt elindítottuk a beszerzését egy 8 személyes mikrobusznak, melyet szakmai célra szereztünk be. Kifizetése a 2007. évi maradvány terhére 2008-ban történt meg. Ezzel egyrészt lehetővé vált, hogy szakmai munkatársaink vidéki és közeli európai országok kiállításait látogathassák, másrészt belföldi műtárgyszállításra, szakmai anyagok beszerzésére is rugalmas, gyors, és a külső szállítókénál olcsóbb lehetőséget biztosít számunkra.

A dologi és beruházási kiadásoknál a szállítók kiválasztásánál minden esetben a piaci verseny feltételeit próbáljuk megteremteni árajánlatok bekérésével, illetve árengedmények elérésével, a szükséges minőségi színvonal szigorú meghatározása mellett.

A kortárs művészet célközönsége nehezen bővíthető (generációs és műveltségi korlátok, érdeklődés miatt), ezért reklám és marketing célokra jelentős összeget fordítottunk. Minden kiállításunkhoz készül kétnyelvű meghívó, illetve kiállítási vezető, melyet a jegyet vásárló közönség ingyen kap meg. A látogatók ingyenesen

kapnak kétnyelvű programfüzetet és leporellót az éves kiállítási programmal. Ez reklám és marketing költségeink jelentős részét adja, a hirdetésekén kívül.

Erőfeszítéseink ellenére gondként jelentkezik, hogy múzeumunk új helyre költözésével elveszítettük a külföldi turisták jelentős részét. Jelenleg súlyosan nehezíti épületünk megközelítését a 4. metró építése.

Múzeumunk immár negyedik évét fejezte be a PPP beruházás keretében épült Művészetek Palotája épületében. Az együttműködés fejlesztése a MÜPA vezetésével alapvető feladatunk, ennek különböző metódusai 2008-ban is tovább formálódtak.

Budapest, 2009. 04.10.

.....
Bencsik Barnabás
Igazgató

.....
Baánné dr. Jakab Anna
Gazdasági igazgató